

1926 v P. ve svém domě č. p. 230 bez povolení přechovával radio-telefonní zařízení, čímž by spáchal přečin podle §u 24 odst. první zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. na rok 1924.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., jest odůvodněna. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný měl ve svém domě č. p. 230 v P. v době od 27. do 31. října nebo 1. listopadu 1926 zařízenou radiotelefonní stanicí bez předchozího opovědění a úředního povolení, že však stanice byla postavena jen na zkoušku firmou František Ž. v B., takže v oné době zůstal vlastníkem radio-telefonní stanice v bytě obžalovaného zřízené ještě František Ž. Ježto radiotelefonická stanice byla u obžalovaného postavena jen na zkoušku a patřila tedy ještě Františku Ž-ovi, který pouze zařízení stanice přenesl ze svého závodu v B. do bytu obžalovaného v P., má nalézací soud za to, že tu nelze mluvit o tom, že obžalovaný v rozhodné době radio-telefonické zařízení u sebe přechovával, ježto pojem přechovávání prý předpokládá skutečné nabytí moci nad přístrojem, spojené s úmyslem, by ho bylo používáno k vlastnímu prospěchu. Zákon prý nevyžaduje povolení k přechovávání radiotelefonního zařízení již v tom okamžiku, kdy se toto zařízení montuje, nýbrž teprve tím okamžikem, kdy majitel zařízení pojme úmysl, že bude zařízení toho trvale pro sebe používati. Stížnost označuje tento názor nalézacího soudu právem za mylný; »přechováním« podle druhého odstavce §u 3 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. na rok 1924 rozumí se všechny případy, kdy osoba fysická nebo právnická má u sebe zařízení radiotelegrafní nebo radiotelefonní. Z toho plyne, že zákon nevyžaduje, by ten, kdo takové zařízení u sebe má, byl »majitelem« tohoto zařízení nebo by měl úmysl, používati zařízení k vlastnímu prospěchu a nabytí nad ním skutečné moci. Podle §u 1 odst. první a druhý zákona lze zařízení radio-telefonní přechovávatí jedině na základě zvláštního povolení, které jest ryze osobním. Zákon neobsahuje ustanovení o tom, kdy nutno žádati o předepsané povolení; vyžaduje pouze, by každý, kdo u sebe takové zařízení má — lhostejno, z jakého důvodu — měl již zároveň také předepsané povolení. Sprošťujícím výrokem nalézacího soudu bylo tudíž nesprávně použito zákona při řešení otázky, je-li skutek obžalovanému za vinu kladený přečinem podle §u 24 odst. první zákona, pročez bylo zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a uznati obžalovaného vinným tímto přečinem.

Čís. 2793.

Pro posouzení otázky, zda jde o újmu na cti ve smyslu § 98 b) tr. zák., jest výhradně rozhodným obsah a smysl pronesené pohrůžky, nikoliv okolnost, zda se může ohrožený, s úspěchem domáhati ochrany své cti; spadá sem vyhrůžka veřejným škandálem.

Z pouhého nedovoleného poměru s manželkou pachatelovou o sobě neplyne ještě nárok na náhradu škody.

V subjektivním směru se vyžaduje vědomí pachatelovo, že nemá práva na plnění, které vynucuje.

(Rozh. ze dne 23. května 1927, Zm II 502/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 23. listopadu 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle §u 98 b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Uherském Hradišti, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 4 a 9 a) §u 281 tr. ř., jest v obou směrech odůvodněna. Neúplnost řízení (čís. 4 §u 281 tr. ř.) shledává v tom, že nalézací soud zamítl průvodní návrh obhájce při hlavním přelíčení a zkrátil tak obžalovaného v právu obhajoby. Podle protokolu navrhl obhájce, »by byli vyslechnuti jako svědci advokáti Dr. K., Dr. D., Dr. V. a Dr. B., po případě jeho koncipient o tom, jaký příkaz jim dal obžalovaný k jednání se skupinou svědků tu vypovídajících a by tito advokáti předložili informace, jak se svědky jednali, dále o tom, zda jim dal obžalovaný příkaz k vymáhání peněz«. Zmateční stížnost má za to, že, prokáže-li se výslechem navržených svědků, že obžalovaný se na ně obrátil o dovolenou právní pomoc, bude vyloučen na jeho straně jakýkoliv úmysl vyděračný. Zmateční stížnost jest v právu. Nalézací soud zamítl onen průvodní návrh jako nerozhodný a zbytečný, maje za to, že je věc objasněna, jak jednal obžalovaný se svědky. Tomu lze přisvědčiti, pokud jde o objektivní stránku činu, neboť předmětem obžaloby byly pohrůžky, jež pronesl obžalovaný k Aloisu J-ovi a Františku Ř-ovi, v nepřítomnosti oněch advokátů; takže s hlediska objektivního jest jedině rozhodno, jak obžalovaný sám jednal s J-ou a Ř-em, nikoli jak s nimi snad jednali jeho právní zástupci. Leč důkazy nabízené obhájcem mohou míti podstatný význam pro otázku subjektivního zavinění obžalovaného, totiž pro otázku, zda si byl obžalovaný vědom, že nemá na plnění, které vynucoval, práva. Neboť je-li pravda, že se obžalovaný obracel se svými, třeba jen domnělými nároky proti řečeným osobám o právní pomoc na advokáty, pověřiv tak jednáním o těchto nárocích muže znalé práva, mohlo by to snad nasvědčovati tomu, že pokládal své nároky proti J-ovi a Ř-ovi za oprávněné, a jest proto důležité, vyslechnouti ony advokáty o tom, jaké příkazy jim obžalovaný dal ku jednání s J-ou a Ř-em, a nahlédnouti též do informací těchto advokátů. Zamítnutí

onoho průvodního návrhu mohlo tudíž na rozhodnutí působiti způsobem obžalovanému nepříznivým, takže sluší zmateční stížnosti přisvědčiti, že byl obžalovaný nepřipuštěním nabízených důkazů zkrácen ve své obhajobě.

Po věcné stránce (čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že jednání obžalovaného nelze podřaditi pod ustanovení Šu 98 b) tr. zák. protože a) jeho výrok k Ř-ovi a J-ovi (že Ř-a zbaví služby a že poví jeho i J-ově ženě, že měli poměr s jeho manželkou) nelze prý pokládati za trestné pohrůžky vůbec a újmou na cti zvláště, poněvadž prý se Ř. i J. svým jednáním »zbavili ochrany cti« a obžalovaný byl oprávněn jim hroziti; b) obžalovaný prý měl proti J-ovi a Ř-ovi nárok na náhradu škody z jejich nedovoleného poměru k manželce a J-u měl prý kromě toho v podezření, že jest otcem jednoho z dětí manželkou zrozených, takže byl měl povinnost starati se o ně, takže vynucoval prý svou pohrůžkou skutečný nebo aspoň domnělý nárok, při nejmenším prý naturální po zániku žalobního práva pro přestupek podle Šu 502 tr. zák.; nelze prý tedy mluvit o vydírání. Zlý úmysl jest prý vyloučen proto, že se domáhal dovolené satisfakce, dokonce prostřednictvím advokátů. Zmateční stížnost jest v obou směrech z části provedena proti zákonu, nedbajíc rozhodných skutkových předpokladů rozsudku. Pokud je provedena, jest odůvodněna jen v posléze uvedeném směru. K a): Soud zjistil formálně bezvadně, že smyslem výroků obžalovaného — jestli J. nezplatí, že mu způsobí veřejný škandál, a, nezplatí-li Ř., že ho připraví ze služby a učiní naň trestní oznámení (pro § 502 tr. zák.) — jest, že obžalovaný hrozil neoprávněně újmou na cti i na majetku způsobem, který by byl s to vzbuditi u ohrožených důvodné obavy jak vzhledem k velikosti zla, jímž bylo hrozeno, tak i vzhledem k jejich úřednímu, po případě služebnímu postavení (Ř. je ve veřejné službě, J. prodavačem v spotřebním spolku). Pouhým brojením proti tomuto skutkovému předpokladu rozsudku, vycházejícímu ze správného výkladu zákona, neprovádí stěžovatel uplatňovaného hmotněprávního zmatku vůbec. Zmateční stížnost jest na omylu, majíc za to, že nelze tu mluvit o pohrůžce újmou na cti proto, že prý se ohrožení »svým skutkem — — zbavili ochrany cti«, uváží-li se, že pro posouzení otázky, zda jde o újmu na cti, jest výhradně rozhodný obsah a smysl pronesené pohrůžky, nikoliv okolnost, zda se mohou ohrožení (napadení) s úspěchem ochrany své cti domáhati. Že pohrůžku veřejným škandálem dlužno za všech okolností pokládati za pohrůžku újmou na cti, netřeba blíže doličovati. Budiž jen podotčeno, že obžalovaný, zmeškav žalobní lhůtu pro čin soukromožalobní, nebyl oprávněn hroziti ani trestním udáním, tím méně pak veřejným škandálem, a újmou na majetku.

K b): Nalézací soud vyloučil, že se obžalovaný domáhal pohrůžkami něčeho, nač měl nárok; odmítnuv jeho obhajobu, že vymáhal na J-ovi výživné pro dítě a na Ř-ovi útraty potratu jako nevěrohodnou a vyvrácenou výpovědí svědků J-y a Ř-a, zjistil, že vynucoval pohrůžkou kvalifikovanou podle Šu 98 b) tr. zák. bezprávné nároky, ježto z pouhého nedovoleného poměru s manželkou, na kterýž jedině se od-

volává obžalovaný při svých pohrůžkách, ještě o sobě nárok na náhradu škody neplyne. Odůvodněna jest však zmateční stížnost, pokud vytýká, že není dán — pokud se týče zjištěn — zlý úmysl obžalovaného, jak jej zločin podle §u 98 b) tr. zák. vyžaduje. Nalézací soud nezjistil zejména vědomí obžalovaného, že nemá na plnění, které vynucoval, právního nároku, takže výrok, odsuzující ho pro zločin vydírání, spočívá po subjektivní stránce na nesprávném použití zákona a je zmatečný také podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a podle §u 288 čís. 1 a 3 tr. ř. uznati, jak se stalo. Neshledá-li nalézací soud v jednání obžalovaného po novém projednání věci skutkovou podstatu zločinu podle §u 98 b) tr. zák., bude mu uvažovati, zda tu není snad skutková podstata zločinu podle §u 99 tr. zák.

Čís. 2794.

Falšování potravin (zákon ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.)
Skutková podstata přečinu § 18 čís. 1 zákona předpokládá škodlivost samých potravin a vědomí pachatelovo o jich škodlivosti; použitím škodlivého konzervačního prostředku (kyseliny) není nutně dána i škodlivost konservované potraviny; záleží na poměru, v jakém byl onen prostředek k potravině přimíchán.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm I 682/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. října 1926, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 18 čís. 1 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a krajskému soudu v Litoměřicích uložil, by věc znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle §u 281 čís. 4, 5, 9 a), 10 tr. ř., neprovádí sice důvody čís. 9 a), čís. 10 po zákonu, pokud odvozuje právní mylnost odsuzujícího výroku z předpokladu, že preservní sůl (kyselina siřičitá) neškodí lidskému zdraví a že obžalovaní museli důvodně za to míti, že sůl ta je neškodná, neboť předpoklady ty přičítají se opačným zjištěním rozsudku, že kyselina siřičitá škodí lidskému zdraví, což bylo obžalovaným dobře známo. Avšak stížnost podotýká ve vývodech právních, že obžalovaní — přimýchávající k masu preservní sůl — nevěděli, že mohou svým jednáním poškoditi lidské zdraví, a ve vývodech formálních, že obžalovaní nekonservovali potraviny takovým způsobem, že požívání těchto, t. j. potravin, je způsobilým lidské zdraví poškoditi. Naznačujíc takto, že od-